

NPO-resultaten augustus 2021 tot 1 januari 2023

Doel programma

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is voor alle scholen en leerlingen om achterstanden en problemen als gevolg van de corona in te lopen of op te lossen. Zowel scholen als gemeenten ontvangen geld. Voor de gemeente Rotterdam gaat het om 13,2 miljoen euro bedoeld voor voorschoolse educatie (ve), primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo).

De gemeentelijke aanpak is opgesteld in nauw overleg met het scholenveld. Centraal in de gemeentelijke aanpak staat het verstevigen van het netwerk van partners rond scholen. Deze partners bieden extra zorg, extra begeleiding voor taal en rekenen en extra activiteiten op school die het welbevinden van kinderen vergroten, zoals muziek, cultuur, sport en natuur. Daarmee versterken zij de veerkracht van kinderen.

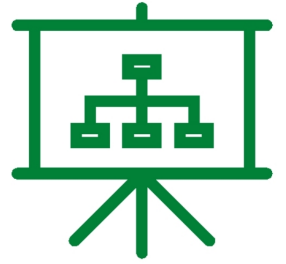
Voor uitgebreide beschrijving van de gemeentelijke aanpak en de interventies alsmede actuele informatie verwijzen wij naar:

<https://onderwijs010.nl/npo/>

**Gemeente
Rotterdam**

Gemeentelijke aanpak Nationaal Programma Onderwijs (1)

De gemeentelijke inzet bestaat uit 5 actielijnen, elk met een of meerdere interventies. Hieronder een korte beschrijving per actielijn:

- **Actielijn A: Extra taal en rekenen voor po en vo.**

Leerlingen met een vertraging op rekenen en/of taal kunnen op school extra les krijgen met behulp van tutores. De tutor is een student uit het hoger onderwijs die naar de school komt. Daar gaan ze aan de slag met leerlingen die ze één op één of in tweetallen twee keer per week een uur helpen om hun achterstand in taal en rekenen weg te werken. Na twintig weken wordt in de meeste gevallen een mooi resultaat behaald..

- **Actielijn B: Extra hulpverlening en zorg op school**

De gemeente Rotterdam heeft samen met de grote Rotterdamse schoolbesturen, NPRZ en PPO het initiatief genomen tot het starten van SchoolZorgTeams (SZT). Met de SZT voorzien we in extra hulpverlening en zorg op basisscholen met een hoge en zeer hoge weging. Het doel van de SZT is om sneller en effectiever te handelen bij zorgvragen van kinderen, de school te ontzorgen, de hulpverlening eenvoudiger te maken, rolvervuiling te stoppen door de hulpverlening op school te plaatsen en daardoor minder verwijzingen te verwachten doordat ergere problematiek voorkomen wordt. Afspraken over sociaal-emotioneel leren en ouderbetrokkenheid maken deel uit van het schoolzorgteam.

Daarnaast is er binnen deze actielijn aandacht voor het voorkomen van schooluitval aan de hand van een aantal acties:

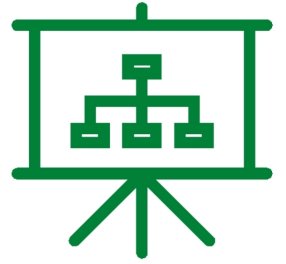
- Het ontwikkelen van onderwijs voor kinderen van 4 en 5 jaar die nog niet naar school gaan, door inzet van aanvangsklassen.
- De bewustwording bij basisscholen vergroten over het belang van aanwezigheid met de campagne Oog voor jou. Daarvoor loopt nu de pilot Oog voor de start. Dat zijn gesprekken waarbij scholen en partners daaromheen afspraken maken over hoe om te gaan met verzuim.
- We dringen het verzuim in het voortgezet (speciaal) onderwijs terug door het inzetten van de interventie Preventieve aanpak terugdringen schoolverzuim (PATs).

- **Actielijn C: (Taal)ontwikkeling van de jongste kinderen**

De Hogeschool Rotterdam heeft in samenwerking met Stichting Peuter & Co/De Rotterdamse Peuterschool en Rotterdamse basisscholen de aanpak et ouders om hen op weg helpen bij het bieden van een rijke taalomgeving thuis. *Thuis in Taal* draait om professionalisering van pm'ers en leerkracht Thuis in Taal ontwikkeld. De aanpak geeft pedagogisch medewerkers (pm'ers) en leerkrachten handvatten om partnerschappen aan te gaan mten als het gaat om samenwerken met ouders. Aanvullend op deze aanpak gaan begeleiders ook bij gezinnen thuis spel- en taalactiviteiten doen, met ouder(s) en hun kind, die aansluiten op de activiteiten die op school worden geboden.

Binnen deze actielijn worden in samenwerking met peutergroepen kunstvakdocenten met muzikale achtergrond (vanuit de disciplines muziek, dans, theater) ingezet binnen de vve. Vanuit de wetenschap is bekend dat muziek in combinatie met beweging bijdraagt aan de taalontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling van jonge kinderen. Dit project heeft als doel muziek een duurzame plek te geven in de peutergroep. De pilot is opgezet door Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam..

Gemeentelijke aanpak Nationaal Programma Onderwijs (2)

- **Actielijn D: Leefstijl, bewegen en welzijn**

De coronacrisis heeft niet alleen geleid tot reken- en taalachterstand. Kinderen zijn ook minder gaan bewegen en ongezonder gaan eten. Met NPO-budget financiert de gemeente verschillende inzet rondom leefstijl en bewegen, zoals aandacht voor de dynamische schooldag, een educatief programma rondom de Groene Oase en een onderzoeksproject gezonde lunch voor PO-scholen, de aanleg van groen/blauwe schoolpleinen, het installeren van smartwalls in gymzalen, een pilot SwapGym om sporten en bewegen te stimuleren op het VO en mogelijkheden voor grote VO-scholen om meerdere buitensportvelden te gebruiken.

Binnen deze actielijn is er ook aanbod voor de sociaal-emotionele vaardigheden van leerlingen. Er is aanbod voor alle leeftijden, met of zonder actieve inbreng van de ouders, individueel of groepsgewijs, voor kinderen met dwars gedrag of juist de wat meer teruggetrokken kinderen. De interventies hebben allemaal een wetenschappelijke onderbouwing en streven naar opname in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het NJI. Daarnaast kunnen scholen gratis gebruikmaken van de hulp van een Gezonde School-adviseur. Een Gezonde School-adviseur kan helpen bij het inventariseren wat een school al doet (activiteitenplan maken), vastleggen wat een school doet en wil doen (beleid), adviseren hoe professionals van de school behoeften bij leerlingen aan ondersteuning op sociaal-emotioneel gebied kunnen signaleren en meedenken hoe ouders en externe zorgpartners van de school betrokken kunnen worden.

- **Actielijn E: Aanpak leraren: slimmer organiseren met kunstvakdocenten**

In deze actielijn zetten we kunstvakdocenten breed in op basisscholen. Daarmee vergroten scholen de onderwijscapaciteit, omdat de groepsleerkrachten elders in de school kunnen worden ingezet. Tegelijk krijgen leerlingen meer cultuuronderwijs van experts die niet alleen de creatieve en sociale ontwikkeling van kinderen goed kunnen stimuleren, maar ook andere onderwijsdoelen bij leerlingen kunnen behalen met een creatieve insteek en benadering. De docenten worden zo ingezet dat het cultuuronderwijs deel uitmaakt van het kerncurriculum en dat dit voor de school extra formatie oplevert. Er is scholing beschikbaar voor kunstvakdocenten tijdens de pilot, in samenwerking met Pabo Thomas More. Denk daarbij aan lessen pedagogiek en keuzemodules als taal en wereldoriëntatie. Deze bijscholing helpt de kunstvakdocent een nog betere aansluiting te maken op andere vakken in het kerncurriculum. De bredere inzetbaarheid van kunstvakdocenten wordt hiermee ondersteund.

Actielijn A Extra rekenen en Taal voor het po en vo

Doel

Taal- of rekenachterstand verkleinen met extra taal- of rekenlessen, gegeven door tutoeren in een 1-op-1 of 1-op-2 setting.

Resultaten

- Totaal zijn er 96 tutoeren dit schooljaar of eerder ingezet.
- 160 kinderen zijn in schooljaar 2022/2023 begeleid door een tutor
- 61 nieuwe tutoeren in schooljaar 2022/2023.
Waarvan er 11 getraind in okt '22; 21 in januari 2023 en 29 nog niet getraind en nog niet inzetbaar zijn.
- Op 11 basisscholen zijn werkende tutoeren (van deze 11 zijn er 4 nieuwe scholen dit schooljaar gestart).
- Er is 1 school in voorbereiding.
- Op 3 scholen zijn voorbereidingen getroffen maar toch geen tutoeren van start gegaan (1 school gaf als reden de kosten van de tutor, van de andere 2 scholen is de reden niet bekend).
- Er zijn momenteel 44 tutoeren direct inzetbaar. Dit zijn alle tutoeren in het bestand die nu kunnen en willen werken en dus ook getraind (dit schooljaar of vorig schooljaar) zijn in taal en/of rekenen.

Ervaringen

Scholen zijn positief over de inzet van tutoeren en leerlingen worden geholpen met taal en rekenen. De scholen zien veel inzet en enthousiasme bij de tutoeren.

Leerlingen waarderen de extra lessen van tutoeren: zij kwamen gemotiveerd en met zelfvertrouwen terug in de groep.

Momenteel zijn er voldoende tutoeren om het aantal scholen uit te breiden. Dit verloopt moeizaam. Scholen geven als reden om geen tutor in te zetten dat ze de begroting al rond hebben voor dit schooljaar en geen extra financiële middelen tot hun beschikking hebben.

Vandaar dat de focus nu ligt op inzet in het nieuwe schooljaar. Ook geven scholen als reden dat ze de extra werkzaamheden zoals contact met uitzendbureau waar de tutor in dienst is liever niet willen.

Prioriteit voor 2023

Uitbreiding van het aantal scholen door gesprekken te voeren met de schoolbesturen over de inzet en daarnaast vooral te werven voor komend schooljaar. Ook gaat het uitzendbureau meer voorlichting geven aan geïnteresseerde scholen en het zo makkelijk mogelijk maken voor scholen om een tutor in te zetten.

Actielijn B Extra hulpverlening en zorg op school

Doel

Verbeteren aansluiting onderwijs, jeugdhulp en ondersteuning. Deze actielijn bestaat uit 3 onderdelen: schoolzorgteams po, zorg in het vo/vso (vergroten welbevinden) en intensiveren aanpak thuiszitters

Resultaten

- Op 45 po-scholen zijn schoolzorgteams actief.
- Op 6 vo-scholen is een 'gezonde school-adviseur' ingezet voor het signaleren en adviseren over welbevinden op school.
- Intensiveren aanpak thuiszitters; 4 po scholen gestart met Oog voor de start, op 8 vo-scholen preventieve aanpak terugdringen schoolziekteverzuim (PATS) geïmplementeerd.
- Voor het VO (vergroten welbevinden) wordt gewerkt aan een projectplan: inzet supportteam met expertise vanuit zorg, preventie en onderwijs. Het supportteam richt zich op het coachen/trainen/adviseren van leraren en schoolteams.

Ervaringen

Schoolzorgteams (SZT)

De eerste ervaringen zijn positief. Met name de forse uitbreiding van het schoolmaatschappelijk werk levert goede resultaten op: meer kinderen en ouders in beeld met een hulpvraag. Scholen geven aan daadwerkelijk minder werkdruk te ervaren rondom de zorgvraag van leerlingen. Scholen hebben de regie gekregen over de teams en zijn positief over de samenwerking met de wijkteams, PPO en schoolmaatschappelijk werk. De lijnen tussen wijkteam en school zijn door de samenwerking in het SZT korter.

Preventie thuiszitters

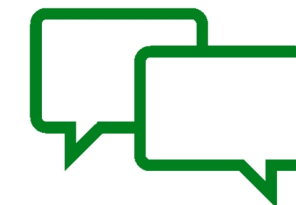
Met de maatregelen zijn 4 po-scholen gestart met de *Oog voor de start*-gesprekken en zijn 8 vo en 6 vso-scholen met PATS bereikt. Hierdoor is de aandacht voor de effecten van verzuim en de samenwerking om aanwezigheid te stimuleren vergroot. Op niet alle vso scholen is PATS ingezet omdat de doelgroep niet geschikt is of omdat de zorgstructuur al voldoende op orde is. Bij een aantal scholen waren er personele knelpunten; zij schuiven de implementatie door naar volgend jaar.

Effecten van de preventieve aanpak zijn pas op lange termijn zichtbaar. Op korte termijn blijkt uit de evaluatie dat ouders en leerlingen zich gesteund voelen door de aanpak en professionals de samenwerking verbeterd zien rond verzuim.

Prioriteit voor 2023

- In het vierde kwartaal van schooljaar 2022-2023 de ambitie uitbreiden schoolzorgteams met 32 scholen.
- Gezonde schooladviseurs uitbreiden voor vo-scholen
- Er starten 6 extra vso-scholen, 5 extra vo-scholen met PATS (totaal 41 scholen). Na evaluatie uitbreiden
- Start 'aanvangsklassen' op 4 po-scholen voor jonge kinderen (12 kinderen van 4 – 5 jaar) die extra aandacht en ondersteuning nodig hebben om schoolrijp te worden in mei en september.
- Vanaf schooljaar 2023/2024 starten met inzet supportteam op VO scholen

Actielijn C (Taal)ontwikkeling van de jongste kinderen (ve en po groep 1-2)

Doel

Stimuleren van de ontwikkeling van taal, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden bij doelgroeppeuters, kleuters en hun ouders. Deze actielijn bestaat uit twee onderdelen: intensiveren Thuis in Taal-trajecten en Muziek in de Peutergroep.

Resultaten

- Thuis in Taal-trajecten op 17 po-scholen (850 kleuters) en 17 peuteropvanglocaties (408 peuters), 84 gezinnen kregen intensieve thuisondersteuning (hierbij worden ook de ouders bereikt). Onderzoek naar resultaten door HR en Erasmus.
- Muzieklessen op 12 groepen verdeeld over de organisaties Peuter&Co, KindeRdam en PCHOHS (De Goede Herderschool). In totaal 120 peuters bereikt.

Ervaringen

Thuis in Taal

De samenwerking tussen scholen en peutergroepen verloopt in de meeste gevallen goed. Door de coronabeperkingen, directiewisselingen en uitval van personeel staan 4 van de 17 deelnemende scholen echter voor een pittige opgave en is de komende tijd extra aandacht nodig. De samenwerking tussen gemeente Rotterdam, Hogeschool Rotterdam, VoorleesExpress, peuterlocaties en schoolbesturen verloopt goed.

Muziek in de Peutergroep

Kinderen reageren positief op de lessen. Vooral op sociaal-emotioneel vlak is vooruitgang te zien. In sommige groepen sluiten ook ouders aan. Er wordt nu gekeken hoe de positieve neveneffecten, zoals taalontwikkeling van anderstalige ouders en het bevorderen van muziekactiviteiten thuis, gemonitord kunnen worden.

Prioriteit voor 2023

- Thuis in Taal-trajecten opschalen naar 23 po scholen en 23 peuteropvanglocaties.
- Muziek in de Peutergroep uitbreiden naar 26 groepen.

Actielijn D Leefstijl, bewegen en welzijn (1)

Doel

Stimuleren gezonde leefstijl, het intensiveren van sportdeelname bij kinderen en het versterken sociaal-emotioneel leren in het po en vo.

Resultaten

- 78 Leerlingen van 2 po-scholen hebben deelgenomen aan de winterspelen op de Groene Oase en workshops gevolgd rond biodiversiteit, gezonde voeding en samenwerken.
- In twee gymzalen zijn smartwalls aangelegd. Deze worden gebruikt door 3 po-scholen en één vso-school. Gezamenlijk geven zij ongeveer 63 lessen per week.
- 9 vo-scholen hebben dit schooljaar gedurende 8 weken de beschikking over een extra buitensportveld.
- 4 vo-scholen nemen deel aan de pilot SwapGym. Het gaat om 311 leerlingen van 6 verschillende schoolniveaus. 15 LO-docenten hebben deelgenomen aan docentenworkshops. 11 Sportaanbieders nemen deel aan de pilot. In totaal zijn 96 verschillende lessen gegeven.
- Op één po-school is een groen/blauw schoolplein aangelegd.
- 20 onderwijsprofessionals uit het po hebben deelgenomen aan een inspiratiebijeenkomst over buitenspelen en meer bewegen tijdens schooltijd in het kader van de dynamische schooldag.
- Start opleiding dynamische schooldag in januari 2023 voor 10 onderwijsprofessionals

Prioriteit voor 2023

- Werving scholen onderzoeksproject gezonde schoollunch en start implementatie september 2023
- Uitbreiding SwapGym naar 563 leerlingen op 4 vo-scholen in schooljaar 2022-2023 en naar 6 scholen in 2023-2024.
- Aanleg tweede groen/blauwe schoolplein en derde smartwall.

Ervaringen

Pilot SwapGym

Met SwapGym wordt de gymles gekoppeld aan het lokale sportaanbod en krijgt de leerling inzicht in zijn/haar beweegredenen om te sporten en bewegen. LO-docenten zien het als positief dat leerlingen in een veilige en vertrouwde omgeving het bewegingsaanbod in de buurt kunnen ervaren. Sportaanbieders zien dat leerlingen kennismaken met hun aanbod en hen ook buiten de les beter weten te vinden.

Smartwalls

LO-docenten van de betreffende scholen hebben de gelegenheid gekregen om uitleg te krijgen over het gebruik van de interactieve wanden in de gymles. Docenten reageren positief op de wanden en zijn enthousiast om te onderzoeken wat ze er allemaal mee kunnen in de gymles.

Winterspelen de Groene Oase

Kinderen waren volgens de leerkrachten erg betrokken bij en enthousiast over de buitenlessen. Ook vanuit ouders kwamen positieve reacties: kinderen hebben thuis verteld over wat ze geleerd en gemaakt hebben en willen er thuis mee verder.

Actielijn D Leefstijl, bewegen en welzijn (2)

Doel

Stimuleren gezonde leefstijl, het intensiveren van sportdeelname bij kinderen en het versterken sociaal-emotioneel leren in het po en vo.

Resultaten (2)

- 3 soorten interventies (extra uitvoering) voor vergroten sociaal-emotionele vaardigheden beschikbaar voor po en vo.
- 138 kinderen van verschillende po-scholen kregen individuele training sociaal-emotionele vaardigheden.
- 10 groepen volgden een training voor het verbeteren van hun zelfbeeld.
- De training Happylessen (lessen voor vo-leerlingen gericht op welbevinden en geluk) werd 35 keer uitgevoerd.
- 6 po-scholen maken gebruik van 'gezonde school-adviseurs'
- Op 5 scholen/ vve locaties werd een training voor ouders met opstandige kleuters uitgevoerd.

Prioriteit voor 2023

- Uitbreiden 'gezonde school-adviseurs' voor scholen met schoolzorgteams.
- Uitbreiden van het aantal scholen met schoolontbijt naar 17.

Ervaringen (2)

Gezonde voeding

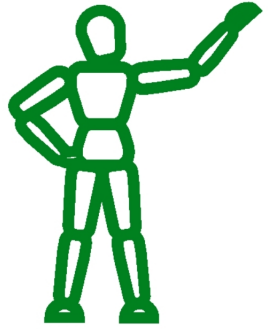
In april 2022 is gestart met de eerste fase van de pilot ontbijt voor kinderen op basisscholen in Delfshaven (naar aanleiding van motie 21bb15347 *Eerst een boterham, daarna taal en rekenen*). Vlak voor de zomervakantie deden vier scholen mee. Eind schooljaar 2022-2023 nemen naar verwachting 17 scholen deel. Het uitbreiden van het aantal scholen is een arbeidsintensief traject. We zien dat het uitbreiden van het aantal scholen veel inzet van de uitvoerende (vrijwilligers)organisatie vergt. Per februari 2023 nemen er 15 scholen deel aan deze pilot voor ontbijt. Dat betekent dat er vanaf week 6 4755 ontbijten per week worden verzorgd.

Sociaal-emotioneel leren

Om de achterstanden in sociaal-emotionele ontwikkeling in te lopen worden binnen dit onderdeel trainingen aangeboden aan kinderen en adviestrajecten aan scholen die aan de slag willen met sociaal-emotioneel leren. De trainingen staan in de databank van het Nederlands Jeugd Instituut en dragen bij aan een beter zelfbeeld en betere emotieregulatie van deelnemende kinderen. Er is veel animo bij zowel kinderen als ouders. De werving onder de jeugd verloopt dan ook goed. Uiteindelijk zijn in 2022 alle beschikbare trajecten voor advies benut. Om de drempel verder te verlagen zoeken we actief contact met de scholen die een schoolzorgteam hebben. De eerst ervaringen hiermee zijn positief.

In 2023 zijn minder trainingen op voorhand in gekocht zodat we makkelijker bij kunnen springen als de inzet vanuit reguliere middelen opgeschaald moet worden.

Actielijn E Aanpak leraren: Slim organiseren met inzet van kunstvakdocenten

Doel

Door inzet en bijscholing kunstvakdocenten, die al werkzaam zijn in het onderwijs via de culturele sector, bijdragen aan oplossing lerarentekort in het po. Het programma wordt gecoördineerd door KCR en SKVR.

Resultaten

- Er zijn meer dan 20 kunstvakdocenten actief op 8 scholen. Deelnemende scholen waarderen de samenwerking en de inzet van kunstvakdocenten. Op basis van de ervaringen wordt beoogd om het aantal deelnemende scholen uit te breiden naar 15.
- 14 kunstvakdocenten zijn van level 1 doorgestroomd naar level 2 van het *Level Up*-programma van de Thomas Moore Academie (bijscholingstraject). Ook is er een nieuwe lichting van 15 nieuwe kunstvakdocenten gestart met level 1.
- Er heeft in januari 2023 een eerste inspiratiesessie plaatsgevonden voor scholen en culturele instellingen die nadenken over deelname. Twee andere sessies volgen nog voor de zomer 2023.

Ervaringen

- De situatie is per school verschillend, dit vraagt om maatwerk.
- De meeste kunstvakdocenten werken wekelijks met groepen; enkelen verzorgen een lesblok van 6 tot 8 lessen. Tijdens deze lessen worden leerkrachten vrijgeroosterd voor andere taken.
- Het bijscholingsprogramma van Thomas Moore heeft een upgrade gekregen naar hbo-niveau, en is gecomprimeerd naar 1 jaar. Dit sluit beter aan op het kennisniveau van de deelnemende kunstvakdocenten en maakt de tijdsinvestering overzichtelijker. Kunstvakdocenten geven daarnaast aan te willen focussen op pedagogisch-didactische vaardigheden.

Prioriteit voor 2023

- Uitbreiden naar 15 po-scholen
- Uitbreiding naar kunstvakdocenten van meer culturele instellingen (de meeste zijn nu verbonden aan de SKVR)
- In samenwerking met EUR wordt er een wetenschappelijk onderbouwde, kwalitatieve monitor gestart in 2023. Er worden onder andere interviews afgenomen (ook met de deelnemende scholen).